

Eesti tõuorganisatsioonide poolt esitatud aretuse erinõuded.

Organisatsioon (taotleja)	Tõud	Terviseuuring	Näitusetulemus	Koolitus	Muu	Kehtib
Alaska Malamuutide Liit	Alaska malamuut	<p><u>HD (mõlemal vanemal):</u> tulemusega A, B või C. Tulemuse C saanud koera võib paaritada ainult koeraga, kelle HD-uuringu tulemus on A;</p> <p><u>ED (mõlemal vanemal):</u> tulemusega 0 või 1;</p> <p><u>Pärilike silmahaiguste uuring (mõlemal vanemal):</u> tulemusega „leiuta“ päriliku katarakti (HC), RD ja PRA osas. Silmauuring ei või paaritushetkel olla vanem kui 24 kuud. Silmauuringu tegemise hetkeks ei või koer olla noorem kui 12 kuud.</p>	<p><u>Näitusehinne (mõlemal vanemal):</u> (i) üks näitusehinne „SP“ VÕI (ii) üks näitusehinne vähemalt „VH“ rahvusvaheliselt näituselt või erinäituselt VÕI (iii) üks näitusehinne vähemalt „VH“ juhul, kui koer on sooritanud FCI liikmes- või partnerriigis aktsepteeritud tõukatse. Kinnituse hinde/katse kohta väljastab Eesti Alaska Malamuutide Liit. Juhul, kui koer on paarituse hetkeks vanem kui 2 aastat, peab näitusehinne olema saadud noorte-, ava-, kasutus-, tšempioni- või veteranklassis.</p>		Kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritust.	01.07.2017-30.06.2022 (EKL volinike koosolek 21.03.2017, protokoll nr 13)
Eesti Austraalia Karjakoerte TÜ	Austraalia karjakoer	<p><u>BAER kuulmistest (mõlemal vanemal):</u> tulemusega normaalne kuulmine mõlemast kõrvast;</p> <p><u>HD-uuring (mõlemal vanemal):</u> A, B või C;</p> <p><u>ED-uuring (mõlemal vanemal):</u> 0 või 1;</p> <p>vähemalt üks pesakonna vanematest peab olema</p>	<p><u>näitusehinne (mõlemal vanemal):</u> 2 näitusetulemust vähemalt hindele “väga hea”</p>	-	Tõendi pesakonna aretuserinõuetele vastavuse kohta väljastab Eesti Austraalia Karjakoerte TÜ. Aretusnõuded peavad olema täidetud enne paaritust.	01.01.2020-31.12.2024 EKL volinike koosolek 26.11.2019 (protokoll nr 13)

		<u>prcd-PRA geenitesti</u> või ametliku põlvnemisuuringu teel saanud staatuse terve ehk normal.				
Eesti Cavalier King Charles Spanjelite TÜ Eesti Spanjeliühing	Cavalier king charles spanjel	<u>Südameuuring</u> : teostatakse kui koer on vähemalt 12 kuune. Kuulamise teel teostatud uuring kehtib 12 kuud, ultrahelis teostatud uuring kehtib 24 kuud. <u>Silmauuring</u> : esimene uuring teostatakse kui koer on vähemalt 12 kuune ja seejärel kordusuuringud kolmeaastaste intervallidega. <u>Põlveuuring</u> : Uuring teostatakse alates 12 elukuust. Põlveuuringut ei ole vaja korrata. Uuring mis on teostatud enne 01.03.2011 kehtib ka juhul kui see on teostatud alla 12 kuusele isasele.			Kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritamist	01.07.2017-30.06.2022 (EKL volinike koosoleku protokoll nr 13, 21.03.2017)
Eesti Chihuahua Klubi	Chihuahua (l/k; p/k)	<u>Põlveuuring</u> (mõlemal vanemal: 0/0+0/0, 0/0+0/1, 0/0+1/0, 0/1+1/0, 1/0+0/1, 1/1+0/0. Juhul, kui kasutatakse isast alla 12 kuu vanusena, siis peab patella uuring olema tehtud paaritushetkeks ning ka vanemana kui 12 kuud	<u>Näitusehinne</u> (mõlemal vanemal): 2xSP kahelt FCI poolt tunnustatud näituselt ja kahelt erinevalt kohtunikult. Ei arvestata kutsikaklassis saadud hindeid		- isast koera võib aretuses kasutada alates 10. elukuust; - emast koera võib aretuses kasutada mitte nooremast kui 15 kuu vanust ja vanemat kui 7-aastast. Arstitõendi alusel võib aretuses kasutada kuni 9-aastast emast; - tõendi pesakonna	01.01.2017-31.12.2021 (EKL volinike koosolek 29.11.2016, protokoll nr 11)

					aretuserinõuetele vastavuse kohta väljastab Eesti Chihahua Klubi	
Eesti Do Khyi Tõuühing, Mastiffide Tõuühing	Do-khyi (tiibeti mastif)	<u>HD/ED</u> (mõlemal vanemal): FCI normidele vastavalt hinnatud tulemus. Uuringud peab kinnitama EKL poolt määratud usaldusarst. Uuringu tegemise hetkel peab koer olema vähemalt 18-kuune. <u>Silmauuringud</u> (mõlemal vanemal): uuring PRA, RD, katarakt (HD), entroopium, elektroopium osas. Uuringutulemuse peab kinnitama EKL usaldusarst. Uuringu hetkel peab olema koer vähemalt 18-kuune.	<u>Näitusehinne</u> (mõlemal vanemal): 2xvähemalt VH (ei arvestata kutsikaklassis saadud hindeid). Näitusehinne peab olema saadud paaritushetkeks	-	- isast koera võib aretuses kasutada alates tema 18-kuuseks saamist; - emast koera võib aretuses kasutada alates tema 18-kuuseks saamist. Esmapoegimise hetkeks ei või emane koer olla vanem kui 6 aastat ja 1 kuu. Viimase poegimise hetkeks ei või emane koer olla vanem kui 8 aastat ja 1 kuu; - emasel koeral võib olla kuni 4 pesakonda; - kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritust.	01.01.2017-31.12.2021 (EKL volinike koosolek 29.11.2016, protokoll nr 11)
Eesti Dobermanni-ühing	Dobermann	<u>HD</u> : A, B, C. C-tulemusega koera võib paaritada ainult A-tulemusega koeraga; <u>Südame ultraheliuuring ja lühike EKG või Holter</u> : südameuuringu tulemus - 0, uuring peab olema tehtud enne paaritust emasel mitte rohkem kui 6 kuud ja isasel mitte rohkem kui 1 aasta; <u>Silmauuringud</u> : PHTVL/PHPV 0 või 1 –		- <u>BH</u> ehk ühiskonnakõlbu likkuse test, mis tõestab koera sobivust inimühiskonda ja tema kontrollitavust omaniku poolt; - <u>vähemalt üks paugukatset sisaldav koolitusala järgnevatest</u> :	- Aretuses võib kasutada tõustandardis toodud iseloomu- ja välimikunõuetele vastava koera. - Aretuses ei või kasutada argu ega agressiivseid koeri. - Kui koeral on ZTP sooritatud, siis sel puhul pole teisi tulemusi eraldi vaja, v.a. südameuuring, silmauuring, sest kõigi teiste uuringute tulemused	01.07.2017-30.06.2022 EKL volinike koosoleku protokoll nr 13, 21.03.2017

		uuring sooritatud EKLi usaldusarsti või ECVO sertifitseeritud arsti juures.		KK2, IPO-V0, IPO-ZTP, IPO1, PJK1, B-katse (Upr1), BC-katse (Apr1), ZTP.	(nagu HD, BH, näitusehinne) kuuluvad juba ZTP hinnangusse. - Kõik aretusnõuded peavad olema täidetud enne paaritust - Tõendi koera aretuse erinõuetele vastamise kohta väljastab EDÜ.	
Inglise Buldogite ja Kääbusmolossid e Eesti TÜ	Inglise buldog	Enne paaritust teostatud (mõlemal vanemal): (i) silmauuring; (ii) südameuuring; (iii) põlveuuring	Näitusehinne: isastel – vähemalt “suurepärase”, emastel – vähemalt väga hea”. Näitusehinne ei või olla vanem kui 3 aastat		- üldfüüsiline test kehtivusega 2 aastat (1 km läbimine ajaga maksimaalselt 12 minutit), testi juures viibib veterinaar, kes kontrollib koerte pulssi ja kehatemperatuuri; - emastel koertel ei tohi teostada rohkem kui 3 keisrilõiget	01.01.2017-31.12.2021 (EKL volinike koosoleku protokoll nr 9, 24.05.2016)
Eesti Jack Russell'i Terjerite Tõuühing	Jack russell'i terjer	<u>Silmad</u> : uuring pärilikele haigustele tulemusega „Leiuta“. Uuringutulemus ei või olla paarituse hetkel vanem kui üks aasta; <u>Põlved</u> : 0 või 1. Koera tulemusega 1 võib paaritada ainult põlveuuringutulemuse “0” saanud koeraga. Põlvruuringu läbimise hetkel peab koer olema vähemalt 12-kuune.	Vähemat VH (ei arvestata kutsikaklassis saadud hindeid)	-	- sama vanemate kombinatsiooni võib aretuses kasutada vaid üks kord (arvesse lähevad ka enne aretuserinõuete vastuvõtmist soimunud paaritused); - aretuses kasutatavate koerte vanus: isane koer peab olema paaritushetkel vähemalt 24-kuune; (ii) aretuses kasutatav emane koer peab pesakonna sünni hetkel olema vanuses 24 kuud kuni 8 aastat, esmasünnituse hetkel ei või olla vanem kui 6-	01.01.2018-31.12.2022 (EKL volinike koosolek 23.05.2017, protokoll nr 14)

					<p>aastane; - isasel koeral võib Eestis olla kuni 30 kutsikat (arvesse lähevad ka enne erinõuete kehtestamist sündinud pesakonnad; - emasel koeral võib Eestis olla kuni 25 kutsikat (arvesse lähevad ka enne erinõuete kehtestamist sündinud pesakonnad. Viimane pesakond registreeritakse täies koosseisus. Tõendi pesakonna aretuserinõuetele vastavuse kohta väljastab Eesti Jack Russelli Terjerite TÜ.</p>	
Eesti Kesk-Aasia ja Kaukaasia Lambakoerte TÜ	Kaukaasia lambakoer	<u>HD/ED</u> : soovituslik uuring mõlemal vanemal	<u>Näitusehinne</u> : (i) isasel koeral – vähemalt 2xSP kõikide tõugude näituselt; (ii) emasel koeral vähemalt–2xSP kõikide tõugude näituselt	-	-	01.01.2019-31.12.2022 (EKL volinike koosolek 27.11.2018, protokoll nr 9)
Eesti Kesk-Aasia ja Kaukaasia Lambakoerte TÜ	Kesk-aasia lambakoer	<u>HD/ED</u> : soovituslik uuring mõlemal vanemal	<u>Näitusehinne</u> : (i) isasel koeral – vähemalt 2xSP kõikide tõugude näituselt; (ii) emasel koeral vähemalt–2xSP kõikide tõugude näituselt	-	-	01.01.2019-31.12.2022 (EKL volinike koosolek 27.11.2018, protokoll nr 9)

Eesti Leonbergerite Klubi Eesti Leonbergerite TÜ	Leonberger	<u>HD</u> : A või B. <u>ED</u> : 0 või 1. <u>Silmauring</u> : HC, PRA, RD, entroopium, ekstroopium, PHTVL/PHPV tulemusega „leiuta“. Uuringu tegemise hetkel peab koer olema vähemalt 18-kuune. Paaritushetkel ei või uuringutulemus olla vanem kui 24 kuud.	(i) “suurepärase” kahelt erinevalt ametlikult näituselt ja kohtunikult vähemalt 19-kuusena. Üks näitustest peab rahvusvaheline või erinäitus või (ii) koer peab omama tiitlit EST CH.	-	<ul style="list-style-type: none"> - Kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritamist. - aretuses võib kasutada koeri vanuses 24. elukuust; - emasel koeral võib olla kuni 25 Eestis sündinud ja esmarestreeritud järglast või kolm pesakonda. Kolmas pesakond on lubatud juhul kui esimese kahe pesakonna kutsikate arv kokku jääb alla 15. Viimane pesakond registreeritakse tervikuna. -Viimase paarituse hetkel ei või emane koer olla vanem kui 7 aastat; - emast koera võib uuesti paaritada, kui eelmine pesakond on vähemalt 12-kuune; - isasel koeral võib olla kuni 25 Eestis sündinud ja esmarestreeritud järglast (viimase paarituse hetkel ei või EKL tõuraamatusse kantud kutsikate arv olla rohkem kui 20). Viimane pesakond registreeritakse tervikuna; - aretuseriloo taotlus peab olema eelnevalt kooskõlastatud Eesti Leonbergerite Klubi või Eesti Leonbergerite TÜ-ga. Juhul, kui kooskõlastustaotlus 	01.01.2019-31.12.2023 (EKL volinike 27.11.2018 koosolek, protokoll nr 9)
---	------------	---	---	---	---	--

					<p>esitatakse vaid ühele ühingule, tuleb avaldajal taotlusest hiljemalt kolme tööpäeva jooksul teavitada ka teist ühingut;</p> <p>- Tõendi pesakonna nõuetele vastavuse kohta väljastab Eesti Leonbergerite Klubi või Eesti Leonbergerite TÜ.</p>	
Eesti Saksa Lambakoerte Ühing	Saksa lambakoer	<p><u>HD</u>: A, B, C</p> <p><u>ED</u>: 0 või 1. Tulemuse 1 saanud koera võib paaritada ainult koeraga, kelle ED tulemus on 0. ED uuringu nõue kehtib koertele, kes on sündinud alates 01.01.2009</p>	“H” või “gut” (erinäitusest)	<p>vähemalt üks järgnevast:</p> <p>KK-2, IPO, IGP, SchH/VPG, PJK, FH, IFH, IPO-FH, IGP-FH, IPO-R</p>	<p>- nõuded peavad olema täidetud enne paaritamist;</p> <p>- enne 2-aastaseks saamist võib isast koera aretuses kasutada maksimaalselt kaks korda v.a. juhul, kui ta on läbinud aretuskontrolli – sellisel juhul piirangut ei ole;</p> <p>- Emast koera võib aretuses kasutada alates 18. elukuust kuni 8 eluaastani (k.a.);</p> <p>- Emast koera võib paaritada uuesti, kui eelmine pesakond on saanud 8-kuuseks</p> <p>- emast koera, kes on kaks korda poeginud keisrilõikega, aretuses enam kasutada ei või</p> <p>- üle 2-aastased saksa lambakoerad peavad aretuses kasutamiseks olema läbinud ka aretuskontrolli (Körung)</p>	<p>01.10.2018 – 30.09.2023 (EKL volinike koosoleku protokoll nr 7, 28.08.2018, täiendatud EKL volinike koosolekul 27.08.2019, protokoll nr 12)</p>

Euroopa ja Aasia Spitside Ühing	Saksa spits (keeshond/wolfs spits, suur spits, kesmine spits, väike spits, pomeranian)	<u>HD</u> (keeshond/wolfs spits, saksa suur spits): uuring enne paaritust. <u>PL</u> (kõik tõud): uuring enne paaritust.	- Alla 2-aastaselt koeral peab enne aretuses kasutamist olema saadud vähemalt üks näitusehinne „suurepärase“. Peale 2-aastaseks saamist peab aretuses kasutataval koeral olema vähemalt 2 näitusehinnet, millest üks peab olema „suurepärase“ ja teine vähemalt „väga hea“. Teine näitusehinne peab olema saadud üle 24 kuu vanusena. Ilma näitusehindeta võib aretuses kasutada koeri, kes on sündinud 01.06.2014 või varem. Kõik nõuded peavad olema täidetud enne aretuses kasutamist		<ul style="list-style-type: none"> - Peale teist keisrit emast ei tohi kasutada. - Lähisugulus-paaritused (isa-tütar, ema-poeg, täisõde-täisvend) on keelatud. - Emast võib esimest korda aretuses kasutada kui ta on 15-kuune (väike spits ja pomeranian/käabusspits) 	01.06.2017-31.05.2022 (EKL volinike koosolek 21.03.2017, protokoll nr 13, parandatud EKL volinike koosolekul 27.11.2018, protokoll nr.9) Aretuserinõud peatatakse kuni 31.12.2021 (EKL volinike koosolek 25.05.2021 protokoll nr 3)
Eesti Samojeedide TÜ	Samojeedi koer	<u>HD</u> : A, B või C. Tulemuse CB või CC saanud koera võib paaritada ainult tulemuse AA saanud koeraga. <u>ED</u> : 0 v 1. Tulemuse 0/1 v 1/1 saanud koera võib paaritada ainult tulemuse 00 saanud koeraga. <u>Silmauuring</u> : tulemusega „leiuta“ HC, RD, PRA, uuring gonioskoopiaga. Uuringutulemus ei või	Kolm näitusehinnet kolmelt erinevalt kohtunikult, neist vähemalt üks SP ja kaks VH.		- Terviseuuringu-tegemise hetkel peab koer olema vähemalt 12 kuud vana.	01.06.2017-31.05.2022 (EKL volinike koosolek 21.03.2017, protokoll nr 13)

		paaritushetkeks olla vanem, kui 24 kuud.				
Eesti Valgete Lambakoerte Ühing	Šveitsi valge lambakoer	<u>HD</u> : A, B või C. . Koera, kelle puusauuringu tulemus on C, võib paaritada ainult koeraga, kelle puusauuringutulemus on A. <u>ED</u> : 0 või 1. Koera, kelle küünarliigeste uuringutulemus on 1, võib paaritada ainult koeraga, kelle uuringutulemus on 0	Vähemalt "hea".	-	-	01.01.2018-31.12.2022 (EKL volinike koosolek 28.11.2017, protokoll nr 2)
Eesti Taksid TÜ	Taks (kõik suurused / kõik karvatüübid)	<u>silmauuring</u> tulemusega "pärilike haigusteta" või vastava haiguse DNA test (PRA, HC, RD).	näituselt hinne "suurepärase", emastel vähemalt "väga hea" või aretusülevaatus läbimine tulemusega "aretuskasutus lubatud" või "aretuskasutus lubatud tingimustega".	On soovitatav, et aretuses kasutatavate koertel on sooritatud tõuomane jahikatse	Omavahel võib paaritada sama karvatüübi küüliku ja kääbustakse. Teisti tõuvariatsioon omavahel paaritada ei tohi ilma ETTÜ juhatause loata. Luba tuleb taotleda enne paaritust. Kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritust.	30.03.2021-31.12.2025 (EKL volinike koosoleku protokoll nr 1, 30.03.2021)
Eesti Welsh Corgi`de TÜ	Welsh corgi cardigan	pärilike silmahaiguste uuring – tulemusega „leiuta“ võib kasutada ilma piiranguteta, ei tohi kasutada kahte samade silmahaiguse leidudega koera omavahel. Paaritushetkel ei või silmauuringutulemus olla vanem kui 36 kuud	kolm näitusehinnet „suurepärase“ FCI poolt tunnustatud näituselt, millest üks peab olema saadud rahvusvaheliselt näituselt või tõu erinäituselt. Selle nõude võib asendada, kui koerale on kinnitatud Eesti Välimikutšempioni tiitel		Vanus - Aretuses võib kasutada isaskoera alates 12 kuu vanusest. Emane koer võib olla paarituse hetkel minimaalselt 18. kuu vanune, ülempiir on 8 aastat. Esmakordne poegimine ei tohi toimuda peale 5. eluaasta täitumist. Värvus - aretuses ei või kasutada koeri värvusega: d locus (dd) ehk blue dilute, e locus (ee) – „pink“ ehk clear red, b	01.01.2019 – 31.12.2023 (EKL Volinike koosoleku protokoll nr.7, 28.08.2018)

					locus (bb) – „brown“; tõuühing võib kahtluse korral nõuda DNA testi. Karva pikkus - aretuses ei või kasutada pikakarvalist koera, tõuühing võib kahtluse korral nõuda DNA testi. Muud - kõik pesakonnad, kelle vanemad ei vasta aretuseeskirjas toodud nõuetele kantakse Tõuühingu avalduse alusel MA-registrisse (mitte-aretuseks register). Kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritamist.	
Eesti Welsh Corgi`de TÜ	Welsh corgi pembroke	pärilike silmahaiguste uuring – tulemusega „leiuta“ võib kasutada ilma piiranguteta, ei tohi kasutada kahte samade silmahaiguse leidudega koera omavahel. Paaritushetkel ei või silmauringutulemus olla vanem kui 36 kuud	kolm näitusehinnet „suurepärase“ FCI poolt tunnustatud näituselt, millest üks peab olema saadud rahvusvaheliselt näituselt või tõu erinäituselt. Selle nõude võib asendada, kui koerale on kinnitatud Eesti Välimikutšempioni tiitel		Vanus - Aretuses võib kasutada isaskoera alates 12 kuu vanusest. Emane koer võib olla paarituse hetkel minimaalselt 18. kuu vanune, ülempiir on 8 aastat. Esmakordne poegimine ei tohi toimuda peale 5. eluaasta täitumist. Värvus - aretuses ei või kasutada koeri värvusega: d locus (dd) ehk blue dilute; tõuühing võib kahtluse korral nõuda DNA testi. Karva pikkus - aretuses ei või kasutada pikakarvalist koera, tõuühing võib kahtluse korral nõuda DNA testi. Muud - kõik pesakonnad,	01.01.2019 – 31.12.2023 (EKL Volinike koosoleku protokoll nr.7, 28.08.2018)

					kelle vanemad ei vasta aretuseeskirjas toodud nõuetele kantakse Tõuühingu avalduse alusel MA-registrisse (mitte-aretuseks register). Kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritust.	
Eesti Yorkshire'i Terjerite TÜ	Yorkshire'i terjer	<u>Põlveuuring</u> . Tulemus 0, 1 või 2. Tulemuse 2 saanud koera võib paaritada ainult tulemuse 0 saanud koeraga. Uuring peab olema tehtud enne paaritust. Uuringu tegemise hetkel peab koer olema vähemalt 12-kuune.	<u>näitusehinne</u> (mõlemal vanemal): vähemalt 2x vähemalt VH. Vähemalt üks kahest hindest peab olema saadud rahvusvaheliselt- või erinäituselt. Nõue kehtib koertele, kes on sündinud pärast yorkshire'i terjerite aretuserinõuete kinnitamist EKL poolt (01.09.2011). Nõue peab olema täidetud enne paaritust.		Kõik aretuses kasutatavad (Eestis elavad) koerad, kes on sündinud enne 01.09.2011 ja ei ole käinud näitusel peavad esitama loomaarsti tõendi korrektse käärhambumuse kohta ning isased koerad peavad esitama loomaarsti tõendi munandite normaalse arengu kohta. Isast võib paaritada alates 12. elukuust. Emast võib paaritada alates 18. elukuust. Kõik nõuded peavad olema täidetud enne paaritust.	01.09.2016-31.08.2021 (EKL volinike 24.05.2016 koosoleku protokoll nr 9)